

AKO Hujala Eliisa(TEM)

08.03.2022
JULKINEN

Asia

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 223/2014 muuttamisesta koheesiopolitiikan toimiksi Euroopan pakolaisille (CARE)

Kokous

Coreper II 16.03.2022

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio on antanut 8.3.2022 lainsäädäntöehdotuksen (COM(2022) 109 final) asetuksen 1303/2013 ja asetuksen 223/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse koheesiopoliittisesta tukitoimesta Euroopan pakolaisten auttamiseksi (CARE). Ehdotus esiteltiin 9.3. Coreperissä ja käsiteltiin neuvoston työryhmässä 10.3.2022.

Komissio ehdottaa muutosten hyväksymistä kiireellisenä siten, että poikettaisiin kansallisille parlamenteille varatusta 8 viikon käsittelyajasta.

Neuvoston mandaatti ehdotuksesta on tarkoitus hyväksyä Coreperissa 16.3.2022.

Neuvoston puheenjohtajavaltion mukaan Euroopan parlamentti on ilmaissut valmiutensa hyväksyä komission ehdotus muuttamattomana ensimmäisessä lukemisessa.

Suomen kanta

Valtioneuvosto pitää tärkeänä unionin yhteisiä toimia alueella oleskelevien ukrainalaisten ja muiden Venäjän sotilaallisen hyökkäyksen vuoksi avun tarpeessa olevien kolmansien maiden ja unionin kansalaisten auttamiseksi.

Valtioneuvosto tukee komission ehdotusta, joka tekisi joustavammaksi koheesiopolitiikan 2014 - 2020 ohjelmakauden rahastojen ja vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston jäsenmaille jo allokoitujen, mutta hankkeisiin vielä sitomattomien varojen käytön uusiin toimenpiteisiin Venäjän sotilaallisen hyökkäyksen aiheuttamiin muuttoliikehaasteisiin vastaamiseksi.

Valtioneuvosto voi myös hyväksyä komission ehdotuksen EU-rahoitusta täydentävän kansallisesta osarahoitusvelvoitteesta luopumisesta tilikaudella 2021-2022, ottaen huomioon ennennäkemättömän tilanteen taloudellisten vaikutusten ennakkoimattomuus ja COVID-19-pandemian pitkittyneet vaikutukset. Valtioneuvosto kuitenkin korostaa tämän toimenpiteen poikkeuksellisuutta.

Mikäli ehdotuksen sisältö muuttuisi neuvoston käsittelyssä, poikkeuksellisten olosuhteiden ja kiireellisyyden johdosta valtioneuvosto arvioisi ja voisi hyväksyä muutoksia ottaen huomioon Suomen kokonaisuus.

Pääasiallinen sisältö

Komissio ehdottaa muutoksia ohjelmakauden 2014 - 2020 koheesiopolitiikan rahastoihin ja vähävaraisimmille suunnattuun eurooppalaisen avun rahastoon (FEAD) sovellettavaan sääntelyyn, jotta Eurooppa voisi osoittaa solidaarisuuttaan pakolaisille ja auttaa Ukrainan sotaa pakenevia ihmisiä.

Ehdotuksilla ei muutettaisi 2014 – 2020 rahoituskehyskauden ohjelmien tavoitteita, vaan ainoastaan joustavoitettaisiin jäsenvaltioiden ohjelmiin jo myönnettyjen, mutta tuensaajien hankkeisiin vielä käyttämättömien varojen käyttöä uuteen tarkoitukseen.

Muutokset mahdollistavat samalla lisäjoustoa hitaasti toteutuneiden ohjelmien toimeenpanon nopeuttamiseksi ilman että EU:n talousarvion määrärahoja korotetaan tai jäsenvaltiokohtaisia osuuksia muutetaan. Humanitaarisen kriisin lievittämisen lisäksi komission ehdotus mahdollistaisi COVID-19-pandemian vaikutusten lieventämiseksi keväällä 2020 sovitun korotetun EU-rahoitusosuuspoikkeuksen jatkamisen kesäkuun loppuun 2022.

Ehdotukset koskevat Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja koheesiorahaston sekä vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (FEAD) toimia. Tilivuonna 1.7.2021 – 30.6.2022 EAKR-, ESR- ja koheesiorahaston Investoinnit kestäväan kasvuun ja työpaikkoihin –tavoitteen ohjelmien yhdessä tai useammassa toimintalinjassa rahoitettuihin hankkeisiin ja FEAD-toimiin ei vaadittaisi kansallista osarahoitusta (100 % EU-tuki). Tarvittavat ohjelmamuutokset eivät edellyttäisi komission päätöstä, vaan seurantakomiteakäsittelyn jälkeinen jäsenvaltion ennakkoilmoitus riittäisi.

Menot Venäjän sotilaallisen hyökkäyksen aiheuttamiin muuttoliikehaasteisiin vastaamisesta olisivat tukikelpoisia takautuvasti 24.2.2022 alkaen. Tukikelpoisuutta ei komission ehdotuksessa ole sidottu kansalaisuuteen taikka pakolais- tai muuhun statukseen. Rakennerahastoista (EAKR ja ESR) rahoitettavat toimet muuttoliikehaasteisiin vastaamiseksi olisivat tukikelpoisia, jos toimet täyttäisivät jommallekummalle rahastolle lainsäädännössä asetetut edellytykset.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 175 artiklan 3 kohta ja 177 artikla, tavallinen lainsäädäntömenettely (määräenemmistöpäätös).

Käsittely Euroopan parlamentissa

Odottaa ensimmäistä lukemista.

Kansallinen valmistelu

Alue- ja rakennepolitiikan EU4-jaoston kirjallinen menettely 10. - 11.3.2022

Eduskuntakäsittely

Ohjelmakauden 2014 - 2020 rahastoja koskevien asetusmuutosten edelliset käsittelyt; CPR-yleisasetus (EU) 1303/2013 ja FEAD-asetus (EU) 223/2014):
U 5/2020 vp
U 10/2020 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ei vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksilla ei ole vaikutuksia EU:n talousarvion sitoumusmäärärahoihin, koska rahastoista toimenpideohjelmille ohjelmakaudeksi 2014–2020 myönnettävän rahoituksen enimmäismääriin ei ehdoteta muutoksia.

Ehdotuksilla ei ole vaikutusta maksumäärärahoihin kokonaistasolla.

Komission ehdotuksen mukaan 100 %:n EU-rahoitusosuus kuitenkin aikaistaisi maksumäärärahojen tarvetta, joka olisi vuonna 2022 9 mrd. euroa ja vuonna 2023 1 mrd. euroa. Tämä kuittaantuisi komission ehdotuksen mukaan vuonna 2024, jolloin maksumäärärahojen tarve vähenisi 10 mrd. euroa. Lisäksi komissio ehdottaa leikkuria, jolla estetään se, että lisämaksut EU-budjetista ylittäisivät 5 mrd. euroa vuonna 2022 ja 1 mrd. vuonna 2023. Vuosina 2022 ja 2023 leikkurin takia maksamatta jääneet menot maksetaan vuonna 2024 tai myöhemmin. Siten kyseessä olisi yhteensä enintään 6 miljardin euron suuruista maksumäärärahojen aikaistamisesta, jonka kokonaisvaikutus on Suomen maksujen kannalta neutraali.

Suomen käytössä olevien 2014 - 2020 ohjelmakauden varojen sidonta-aste on jo korkea eikä komission ehdotuksella ole alustavan arvion mukaan vaikutusta Manner-Suomen ohjelman toimeenpanoon.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM (2020) 119 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

TEM Erityisasiantuntija Eliisa Hujala p. 029 506 4949
TEM Erityisasiantuntija Martta Viitaniemi, p. 029 506 4913
TEM Neuvotteleva virkamies Petri Haapalainen p. 029 506 4922
etunimi.sukunimi@gov.fi

EUTORI-tunnus

EU/2022/0295

Liitteet**Viite**

Asiasanat	Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto, jaosto alue- ja rakennepolitiikka (EU 4), koheesiopolitiikka, Ukraina, Venäjä, Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahasto (FEAD)
Hoitaa	MMM, STM, TEM, UM, VM, VNK
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, OKM, OM, PLM, RUOKA, SM, TPK, TULLI, VH, VTV, YM
